

RIO DE JANEIRO U PROGRAMIMA HRVATSKIH TURISTIČKIH AGENCIJA

Vučković, Nives

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Karlovac
University of Applied Sciences / Veleučilište u Karlovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:128:322820>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-23**

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
Karlovac University of Applied Sciences

Repository / Repozitorij:

[Repository of Karlovac University of Applied
Sciences - Institutional Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJ

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU

POSLOVNI ODJEL

PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ UGOSTITELJSTVA

Nives Vučković

**RIO DE JANEIRO U PROGRAMIMA HRVATSKIH
TURISTIČKIH AGENCIJA**

ZAVRŠNI RAD

Karlovac, rujan 2019.

Nives Vučković

**RIO DE JANEIRO U PROGRAMIMA HRVATSKIH
TURISTIČKIH AGENCIJA**

ZAVRŠNI RAD

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU

POSLOVNI ODJEL

PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ UGOSTITELJSTVA

Kolegij: Poslovanje turističkih agencija

Mentor: Ivan Pukšar , mag.oec

Matični broj studenta: 0618613018

Karlovac, rujan 2019.

SAŽETAK

Rio de Janeiro sinonim je za karneval, sambu i predivne duge plaže, ali i za spektakularno prirodno okruženje. Spomenuto, a i mnogo više od toga, čini ovaj grad-državu primamljivom turističkom destinacijom. Spoj modernog i tradicionalnog, urbanog i ruralnog, mladog i starog pokazalo se kao dobitna kombinacija koja ovaj čudesan grad stavlja visoko na poziciju atraktivnih svjetskih lokacija. Rio je grad najsimpatičnijih ljudi na svijetu, čija je duga povijest na ovom prostoru stvorila multikulturalno društvo.

Osjećaj dobrodošlice koju lokalno stanovništvo pruža, žive boje i prava atmosferu za zabavu i odmor uz živost gradskih ulica, zvuke salse i sambe, garancija su kako se posjet ovom iznimnom gradu itekako isplati - Rio de Janeiro isijava radost.

Ključne riječi: *Rio de Janeiro, samba, svjetska lokacija, turistička destinacija*

ABSTRACT

Rio de Janeiro is synonymous for carnival, samba and beautiful long beaches, but also for a spectacular natural environment. That, and much more, makes this city-state a seductive tourist destination. The combination of modern and traditional, urban and rural, young and old has proven to be a winning combination that puts this wonderful city in a position of attractive world locations. Rio is the city of the most fascinating people in the world, whose long history in this area has created a multicultural society.

The feeling of welcome that the local population provides, a vibrant color and a real atmosphere for fun and relaxation with the lively city streets, the sound of salsa and samba, is a guarantee that a visit to this extraordinary city is worth it - Rio de Janeiro is a joy.

Keywords: *Rio de Janeiro, samba, tourist destination, world location*

Sadržaj

1. UVOD	1
1.1. Predmet i cilj rada.....	1
1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja podataka.....	1
1.3. Sadržaj i struktura rada	1
2. RIO DE JANEIRO.....	2
2.1. Geografska obilježja	4
2.2. Povijest	5
2.3. Socijalna obilježja.....	7
3. TURISTIČKA PONUDA RIO DE JANEIRA	8
3.1. Smještaj i četvrti Rio de Janeira	8
3.2. Aktivnosti	13
3.3. Savjeti za putovanje.....	15
4. ATRAKCIJE GRADA.....	17
4.1. Plaže Rio de Janeira.....	17
4.2. Vrtovi i parkovi	20
4.3. Stadion Maracana	25
4.4. Kip Krista Otkupitelj	27
4.5. Katedrala Candelaria	28
4.6. Karneval.....	29
4.7. Muzeji.....	31
4.8. Stepenice Selaron	33
5. RIO DE JANEIRO U PONUDI JUNGLE TRIBE AGENCIJE.....	34
6. ZAKLJUČAK	36
POPIS LITERATURE	37
POPIS ILUSTRACIJA.....	38
PRILOG	40

1. UVOD

1.1. Predmet i cilj rada

Svjetski poznat po svojim plažama, karnevalu, a i zbog kulturnog kipa Krista Otkupitelja, Rio de Janeiro je grad bogate povijesti, kulture, tradicije i prirode koja nadilazi sve ono što je općepoznato. Rio de Janeiro pravo je poslovno-turističko središte prepuno atrakcija i prepoznatljivih povijesnih objekata. Naredni tekst prikazat će kako turiste iz cijelog svijeta privlači jedinstveni spoj plaže, parkova, mnogobrojne planine, ali i kultura i način života. Predmet rada je pobliže prikazati turističku ponudu grada Rio de Janeira. Osnovni cilj ovog rada je analizirati i prikazati Rio de Janeiro u programima hrvatskih turističkih agencija.

1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja podataka

Tijekom pisanja ovog rada korišteni su različiti izvori podataka, ponajviše Internet, zatim u nešto manjoj mjeri članci i knjige te informacije koje se mogu dobiti putem drugih medija. Ovaj rad istražuje, proučava i analizira već postojeće podatke. Pri izradi rada korištena je historijska metoda prikupljanja podataka.

1.3. Sadržaj i struktura rada

Završni rad čini šest međusobno povezanih cjelina. Uvodna razmatranja podrazumijevaju predmet i cilj rada, izvori i metode prikupljanja podataka. Druga cjelina odnosi se na opće informacije o Rio de Janeiru. Treća cjelina donosi turističku ponudu grada, dok četvrta cjelina opisuje atrakcije koje se mogu naći u gradu. Naredna cjelina donosi turistički program turističke agencije u Republici Hrvatskoj. Rad završava zaključkom, popisom literature, ilustracija i priloga.

2. RIO DE JANEIRO

Rio de Janeiro je drugi po veličini grad i luka u Brazilu. Nalazi se na obali zaljeva Guanabara. Nakon Sao Paula vodeće je industrijsko središte; prehrambena, petrokemijska, kemijska, farmaceutska, elektronička, tekstilna industrija, proizvodnja cigareta i metalurgija.

Slika 1. Položaj Rio de Janeira

Izvor: BBC news, www.news.bbc.co.uk (08.05.2019.)

Ekonomija grada dijeli se na tri djela:¹

- Primarni sektor
- Industrijski sektor
- Turistički sektor.

Rio u osnovi ulaže mnogo u proizvodnju šećerne trske. Ima velike plantaže na području Camposa. Proizvodnja naranče također čini veliki dio poljoprivrednog sektora. Kava je nekoć bila ključna industrija, ali zbog ekoloških čimbenika, izgubila je važnost. Također se proizvode ostale žitarice za hranu, ali ne i velike količine koje se prodaju na velikom tržištu. Među stočarstvom nalaze se brojne životinjske farme diljem grada. Ribolov sardina također je značajan dio brazilске ekonomije.

¹ Rio de Janeiro, <https://www.riodejaneiro.com/v/economy/> (20.06.2018.)

Rio je privukao mnoge naftne tvrtke s otkrićem nafte u Camposovu bazenu. Postoje mnoge međunarodne naftne tvrtke poput Shell, EBX i Esso koje imaju svoje podružnice u gradu.

Slika 2. Campos

Izvor: Mercopress, www.en.mercopress.com (18.05.2018.)

Rio je drugi u *industrijskom sektoru* i najvažniji je financijski i servisni centar. Uslužnim sektorom dominira bankarstvo koji je aktivan dio gospodarstva. Gradska burza Bolsa da Valores druga je najdinamičnija burza u Brazilu.²

Turisti, i međunarodni i drugi brazilski posjetitelji korisni su u jačanju gradskog gospodarstva. Svjetski poznati karnevali, plaže i ekološka ljepota Ria privlače tisuće turista iz cijelog svijeta. Multikulturalizam pronađen u Brazilu i Riju je rijedak, pa stoga raznolikost tradicija, životnog stila i kuhinje privlači pažnju mnogih.³ Tropska klima je također jedan od glavnih razloga za rast turista. Grad se može posjetiti bilo koje doba godine.

---

² Ibid.

³ Ibid.

2.1. Geografska obilježja

Rio de Janeiro je ime grada u državi Rio de Janeiro u jugoistočnom Brazilu. Rio pokriva površinu od 1,255 km² od kojih 37 km² pokrivaju otoci.⁴

Slika 3. Mapa Rio de Janeira

Izvor: Maps Rio de Janeiro, <http://hr.maps-rio-de-janeiro.com/rio-de-janeiru-geografske-koordinate> (20.06.2018.)

Država se po reljefu dijeli na dva dijela :

- Baixada Fluminense - niski Rio de Janeiro koji predstavlja dijelove države ispod 200 metara nadmorske visine
- Serra Fluminense – planinski dio koji predstavlja dijelove iznad 200 metara nadmorske visine.

U području Baixade dominira tropska klima sa prosječnom godišnjom temperaturom od 24°C. U planinskim predjelima klima je tropska sa hladnijim i kišnijim ljetima i zimama sa prosječnom temperaturom od 16°C.

⁴ Rio, www.riodejaneiro.com (20.06.2018.)

2.2.Povijest

Zaljev Guanabara prvi put su vidjeli, u siječnju 1502.godine, portugalski istraživači vođeni Gasparom de Lemosom. Odatle i potiče naziv Rio de Janeiro, odnosno Siječanjska rijeka. Grad je službeno osnovan 1.ožujka 1565.godine.⁵ Osnovni razlog osnivanja grada je bilo protjerivanje Francuza iz Brazila. Rio je osnovan na vrhu brda Šećerna Glava koji je postao tadašnji centar grada iz kojeg se grad širio na jug i zapad.

Slika 4. Rio de Janeiro 1919. godine

Izvor: Google Sites, www.sitesgoogle.com (6.10.2018.)

Krajem 16. stoljeća brdovita područja već su gusto naseljena. Tijekom sljedeća dva stoljeća proizvodnja šećerne trske bila je najznačajnija gospodarska aktivnost. Prostorna struktura i rast grada u sljedećim stoljećima bila je uvelike određena proizvodnjom šećerne trske.

Godine 1763. kada je Rio od Salvadora preuzeo ulogu glavnog grada, grad je podigao svoj politički status, infrastrukturu, opskrbu vodom i estetski izgled radi prilagodbe urbanom rastu.

Dolaskom kraljevske obitelji u grad 1808. grad postaje glavni grad Ujedinjenog Kraljevstva Portugala, Brazila i Algarve. U grad se preselilo 15 000 ljudi što je povećanje od 25 % za cijelu populaciju grada od 50 tisuća stanovnika, od kojih su 50% bili robovi.⁶

---

⁵ University college London, http://www.ucl.ac.uk/dpu-projects/Global_Report/pdfs/Rio.pdf (6.10.2018.)

⁶ Ibid.

Ovaj iznenadni rast je prisilio na brzu izgradnju kuća kako bi se smjestilo portugalsko plemstvo i time se domaće stanovništvo moralo odreći svojih kuća.

Između 1808. i 1816. na periferiji je izgrađeno oko 600 kuća u nizu u centru grada. Segregirani obrazac koji se oblikovao u to vrijeme ostaje i danas, gdje bogati žive odvojeno od siromašnih ali svi u istom središnjem dijelu grada.⁷

Statusom glavnog grada portugalskog Kraljevstva grad se gospodarski poboljšao. Otvaranje luke je grad pretvorio u važan čimbenik na međunarodnim pomorskim putevima.

Slika 5. Plaža Copacabana

Izvor: Google, <http://google.hr> (06.10.2018.)

Neovisnost 1822. i bogatstvo koje je stvorila kava donijela je nova poboljšanja kapitalu carstva, izgradnjom željezničke pruge koja povezuje ruralna područja na jugoistoku s novoizgrađenom lukom, rast stanovništva.⁸

Ukidanje ropstva ispraznilo je plantaže kave i donio migrante u grad. Društvene razlike su sve veće i javljaju se prve *favele*.

Rio 1960. prestaje nositi titulu glavnog grada i tada ju preuzima Brasilia.

---

⁷ Ibid.

⁸ Ibid.

2.3.Socijalna obilježja

Rio , prema zadnjem brojanju 2016.godine , broji 6,45 milijuna stanovnika. Što je otprilike 5,377 stanovnika po km² i time postaje drugi najveći grad u Brazilu. Stanovnici Ria nazivaju se još i *Cariocas*. Većina stanovništva su Portugalci. Ostalo stanovništvo su Azijskog, Europskog i Afričkog porijekla.

U gradu su vidljive velike razlike između bogatih i siromašnih. Iako je jedan od najvećih svjetskih gradova, postotak populacije koja živi u siromaštvu je velikih 15%. Najznačajniji dio siromašnog stanovništva živi u favelama gdje su okruženi kriminalom.

Unatoč miješanju etničkih skupina, u Brazilu postoji klasični sustav. Socijalna diskriminacija na bazi kože uobičajena je pojava, a osobe s tamnom smeđom kožom općenito su ekonomski i socijalno ugrožene. Srednja i gornja klasa često imaju kratku interakciju s nižim razredima - koji se obično sastoje od sluškinja, vozača itd.

Postoji velika razlika u plaćama i načinu života i društvenim aspiracijama među različitim razredima.

Žene, koje čine 40% brazilske radne snage, obično se nalaze u nižim plaćenim poslovima kao što su podučavanje, administrativna podrška i skrb.

Ustav iz 1988. zabranjuje diskriminaciju žena, ali nejednakosti i dalje postoje. Jedno mjesto gdje žene postižu jednakost je u vladi.⁹

---

⁹ Commisceo Global, <https://www.commisceo-global.com/resources/country-guides/brazil-guide> (15.10.2018.)

3. TURISTIČKA PONUDA RIO DE JANEIRA

3.1. Smještaj i četvrti Rio de Janeiro

Grad je podijeljen na :¹⁰

- Centar
- Južnu zonu
- Sjevernu zonu
- Zapadnu zonu.

Centar predstavlja povijesni dio grada. Neke od poznatijih znamenitosti se nalaze u tom dijelu grada. Ovdje se nalazi kolonijalna zgrada Paco Imperial, koja je služila kao rezidencija portugalskim guvernerima kolonijalnog Brazila. U centru se mogu naći mnoge povijesne crkve i katedrale, Gradsko kazalište i muzeji. Jedna od poznatijih atrakcija je i tramvaj Bondinho, koji kruži po centru preko akvadukta Arcos da Lapa i četvrti Santa Teresa, nazad u centar. Centar je i dalje poslovno središte grada.

Slika 6. Tramvaj Bondinho

Izvor: Cerpsur, <https://www.cerpsur.org/no-rio-bonde-de-santa-teresa-custar> (15.10.2018.)

Četvrt koja se nalazi u Centru je Santa Teresa. U četvrt su se smjestile obitelji srednje i gornje srednje klase. Stanovništvo je neko vrijeme patilo od propadanja i zanemarivanja.

¹⁰ Google sites, www.sitesgoogle.com (15.10.2018.)

Trenutno se stanovništvo oporavlja potaknuto turizmom. Dolaskom umjetnika otvoreni su studiji te restorani i barovi koji su privukli mnoge druge investitore.

Po preporuci mještana najbolji restorani u četvrti su *Aprazivelni restoran* i *Bar do Mineiro*. Smjestiti se možete u *Hotel Santa Teresa* gdje za noć te dvokrevetnu sobu s doručkom možete u prosincu izdvojiti i preko 2.000,00 kn te *Rio 180° Suites & Cuisine*.

Južna zona se sastoji od nekoliko četvrti, među kojima su Leblon, Ipanema, Arpoador, Copacabana i Leme, koji čine najpoznatiju obalnu liniju u Riu.

Leblon se smatra jednom od najatraktivnijih četvrti. Četvrt Leblon je sofisticiranija od Ipaneme ili Copacabane. Također, u četvrti se mogu naći najbolji restorani u gradu kao i jedan od poznatijih trgovačkih centara Trgovački centar Leblon.¹¹ Ovisno o željama i potrebama turista smještaj u ovoj četvrti se može naći već od 200,00 HRK (bez poreza i naknada) po noćenju. Za one malo zahtjevnije morati će izdvojiti za noć od 2.000,00 HRK u Hotelu Janeiro koji je udaljen svega 500 metara od plaže.

Slika 7. Pogled iz sobe Hotela Janeiro

Izvor: Booking, <https://www.booking.com/hotel/br/janeiro-hotel.en-gb.html> (16.10.2018.)

Ipanema je prilično mala četvrt u kojoj se može pronaći mnogo društvenih raznolikosti. Četvrt je nastala 1894. godine kao otmjeni dio grada.¹²

---

¹¹ Rio, www.rio.com (16.10.2018.)

¹² Ibid.

Najpoznatiji dio je plaža Ipanema koja je omiljena kod lokalnog stanovništva. Prikladan smještaj za prihvatljivu cijenu može se naći u Hotelu Vermont. Hotel je udaljen 280 metara od plaže.

Slika 8. Soba u Hotelu Vermont

Izvor: Booking, <https://www.booking.com/hotel/br/vermont.hr.html> (16.10.2018.)

Za noćenje s doručkom, za dvoje, sredinom prosinca gosti će izdvojiti 528,00 HRK uključujući poreze i naknade.¹³

Dugi niz godina u četvrti Copacabana su živjeli samo skromni ribari u jednostavnim kućama, u četvrti do koje se teško moglo pristupiti u to vrijeme. Tijekom godina su stanovnici shvatili potencijal regije uz more i početak interesa ljudi koji žive u blizini obale. U vrijeme kada su europska turistička naselja stekla svjetsku slavu, ova četvrt je tek počela dobivati pristupnu infrastrukturu i dozvolu za izgradnju stanova.

---

¹³ Booking, www.booking.com (16.10.2018.)

Godine 1923. je otvoren Copacabana Palace Hotel. Smatran je najraskošnijim i najglamuroznijim hotelom u Južnoj Americi.

Slika 9. Hotel Palace

Izvor: Wikipedia, https://en.wikipedia.org/wiki/Copacabana_Palace (16.10.2018.)

Hotel se danas smatra jednim od zaštitnih znakova grada i simbol gostoprimstva u Brazilu. Moda je diktirala četvrt u razdoblju šezdesetih i sedamdesetih godina, i svega što se dogodilo u zemlji.

Sjeverna zona je industrijski dio grada. U njoj se nalaze neke od značajnijih turističkih i povijesnih atrakcija poput stadiona Maracana, Manguinhos - biomedicinski institut, objekt *Quinta da Boa Vista* i imperijalna palača Paso u kojoj se sada nalazi Brazilski nacionalni muzej te međunarodni aerodrom Antônio Carlos Jobim.

Zapadna zona je najudaljeniji dio od centra grada. Uključuje četvrti Barra da Tijuca, Jacarepaguá, Recreio dos Bandeirantes, Vargem Grande, Campo Grande, Santa Cruz i Bangu. Četvrti u ovoj zoni najbolje otkrivaju međusobne socijalne razlike klasa građana u Brazilu.¹⁴

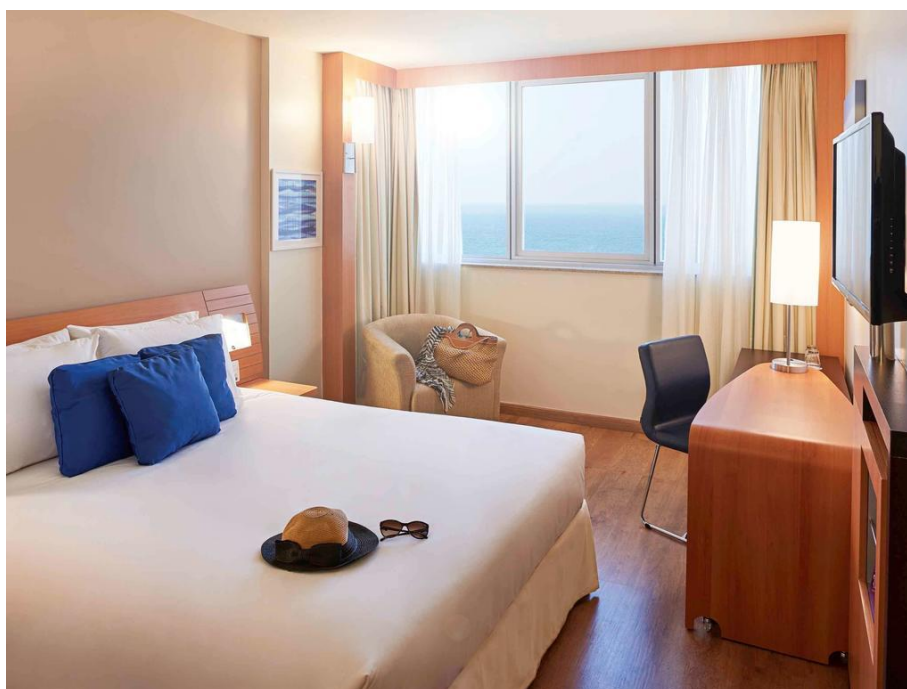
---

¹⁴ Rio, www.rio.com (16.10.2018.)

U četvrti Barra da Tijuca su troškovi zemlje i gradnje najniže u čitavom Riu. Privlači srednju i višu klasu koja za sobom povlači luksuz.

Planovi za ovo područje su rađeni još u kasnim šezdesetim godinama prošlog stoljeća, miješajući predgrađa SAD-a i nebudere.¹⁵ Plaže su sve popularnije. Za noćenje u hotelu Novotel Rio de Janeiro početkom prosinca potrebno je izdvojiti 540,00 HRK. Hotel je udaljen 100 metara od obale, a za dolazak iz zračne luke potrebno je 45 minuta taksijem.

Slika 10. Hotel Novotel

Izvor : Booking, <https://www.booking.com/hotel/br/novotel-rio-de-janeiro-barra-da-tijuca.hr.html> (16.10.2018.)

Obzirom da je ova četvrt udaljena od centra, za potrebe razgledavanja grada biti će potrebno unajmiti automobil ili ići javnim prijevozom.

---

¹⁵ Ibidem

3.2. Aktivnosti

Rio de Janeiro nisu samo plaže, sunčanje i surfanje. Grad nudi niz drugih aktivnosti za turiste koji vole aktivni odmor.

Neke od aktivnosti su letenjem zmajem, planinarenje, let helikopterom i obilazak favele Rocinha.

Za iskustvo *letenjem zmajem* cijene se kreću od 199,00 \$ što je otprilike 1.300,00 HRK, te je to minimalna izvansezonska cijena.¹⁶ Za ovu avanturu nije potrebno iskustvo. Kvalificirani i profesionalni piloti upravljaju letjelicom. Za prijevoz iz hotela do odredišta potrebno je nadoplatiti, ovisno o udaljenosti hotela. Tijekom letenja mogu se vidjeti neke od glavnih atrakcija poput brda Šećerna glava, Corcovado i plaže. Cijela avantura je fotografirana i snimljena i traje otprilike 2 sata.

Slika 11. Letenje zmajem

Izvor: Rio de Janeiro, <http://tours.riodejaneiro.com/en/19203/tours/Rio-de-Janeiro/Rio-Hang-Gliding/d712-17136P1> (25.10.2018.)

Raznolikost Ria koja donose plaže, planine, slapovi i kišne šume idealni su uvjeti za *planinarenje*. Neke od najboljih staza se nalaze u Tijuca- Carioca planinskom lancu, zatim na brdu Šećerna glava i Corcovadu. Neke staze prolaze kroz zaštićene parkove. One se većinom mogu proći za sat vremena i nisu osobito teške.

---

¹⁶ Rio de Janeiro, <http://tours.riodejaneiro.com/en/19203/tours/Rio-de-Janeiro/Rio-Hang-Gliding/> (25.10.2018.)

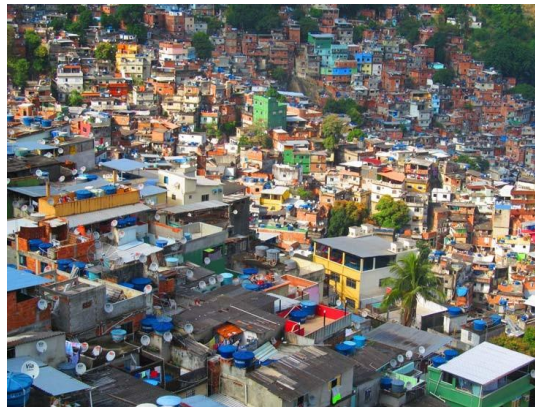
Za one željne izazovnijih staza morat će se uputiti na Šećernu glavu i Corcovado. Njihove staze su napornije i poželjno je unajmiti iskusnog vodiča. Sa vrha se pruža pogled na zaljev Guanabara.

Let helikopterom pruža vjerojatno najbolji pogled grada i zaljeva. Obilasci su fokusirani na najpopularnije atrakcije grada. Obično se leti iznad plaže Copacabana i Ipanema, zatim do Krista Otkupitelja, te Šećerne glave i stadiona Maracana. Obzirom na veći broj tvrtka koje nude usluge letenja helikopterom, ovisi i put letenja i atrakcije koje se mogu vidjeti. Neke nude obilazak iznad Botaničkog vrta, ostalih plaža, obilazak iznad palača i zaljeva.

Tako ovisno o željama, posjetitelj može odabrati kojom tvrtkom želi letjeti. Let traje od 6-15 minuta, ovisno o znamenitostima koje su uključene u obilazak. Trošak obilaska ovisi o trajanju leta. Minimalno koliko će osoba izdvojiti za ovu atrakciju je 275,00 \$, odnosno otprilike 1.800,00 HRK.

Obilazak favele Rocinha ljubitelji adrenalina imaju priliku doživjeti unutar 3 sata za nešto manje od 300,00 HRK. Iskustvo u kojem će naučiti ponešto i o drugoj, siromašnjoj strani grada. Iznos izleta uključuje doprinos zajednici.

Slika 12. Favela Rocinha

Izvor; Rio de Janeiro for you, <https://www.rdj4u.com/en/rocinha-favela-tour.html>

(25.10.2018.)

U cijenu su uključeni lokalni vodič, prijevoz do odredišta i nazad do hotela. Grupe se formiraju sa najviše 45 putnika. Putnici moraju biti tjelesno spremni za napornu turu.¹⁷

---

¹⁷Rio de Janeiro, <http://tours.riodejaneiro.com/en/19203/tours/Rio-de-Janeiro/Favela-Walking-Tour>
(25.10.2018.)

3.3.Savjeti za putovanje

Zbog siromaštva u okolnim dijelovima grada stopa kriminala je visoka te je neophodno brinuti se o sigurnosni,posebno dok se putuje pješice.

Stoga neki od sigurnosnih savjeta su : ¹⁸

- izbjegavajte putovati sami i po mogućnosti vodite lokalne prijatelje zajedno s vama dok hodate ulicama, osobito noću
- Preporučljivo je izbjegavati nepotrebno izlaganje vrijednih i skupih predmeta u prepunim područjima,pokušajte se obući kao lokalni Brazilac
- Noću nije pametno putovati u javnom prijevozu, sigurnije je nazvati taksi, a područja kao što su stanice podzemne željeznice treba izbjegavati
- Ne ostavljajte prtljagu bez nadzora u prepunoj okolini i / ili poznatim turističkim područjima
- Iz sigurnosnih razloga dobro je uzeti novac s bankomata koji se nalaze u zgradama, bankama ili trgovačkim centrima
- Pokušajte držati udaljenost i biti svjesni ratovanja bandi, favela, džepara
- Uvijek je sigurnije posjetiti gradske centre, a poznate turističke atrakcije tijekom dana i opasna područja treba izbjegavati noću.

Što se tiče napojnica, ona nije obvezatna i ne očekuje se ni od lokalnog stanovništva. Naknade za usluge (oko 10%) na kraju se dodaju računima hotela ili restorana. ¹⁹Dodatne napojnice mogu se dati samo da bi se ocijenila dobra usluga ili da se zaokruži račun na cijeli broj. Također, nije obavezno davati napojnice taksistima. Međutim, taksisti zaokružuju vozarinu kao napojnicu za svoje usluge. Neki taksisti ne koriste tipične taksimetre i uvijek naplaćuju više od izvornog iznosa.

Ovaj grad ima tropsku vlažnu i suhu klimu, koja je normalno blaga u svim godišnjim dobima. Ljetna sezona počinje od mjeseca prosinca i traje do veljače, kada bi se temperature mogle malo povećati s niskom vlagom. Kiša se može očekivati tijekom ljeta zbog visokih temperatura, a ponekad može trajati i uzastopno. Stoga je najbolje vrijeme za posjet Rio de Janeiru definitivno tijekom zimske sezone.

---

¹⁸ Rio de Janeiro, <https://www.riodejaneiro.com/v/travel-tips/> (01.11.2018.)

¹⁹ Ibid.

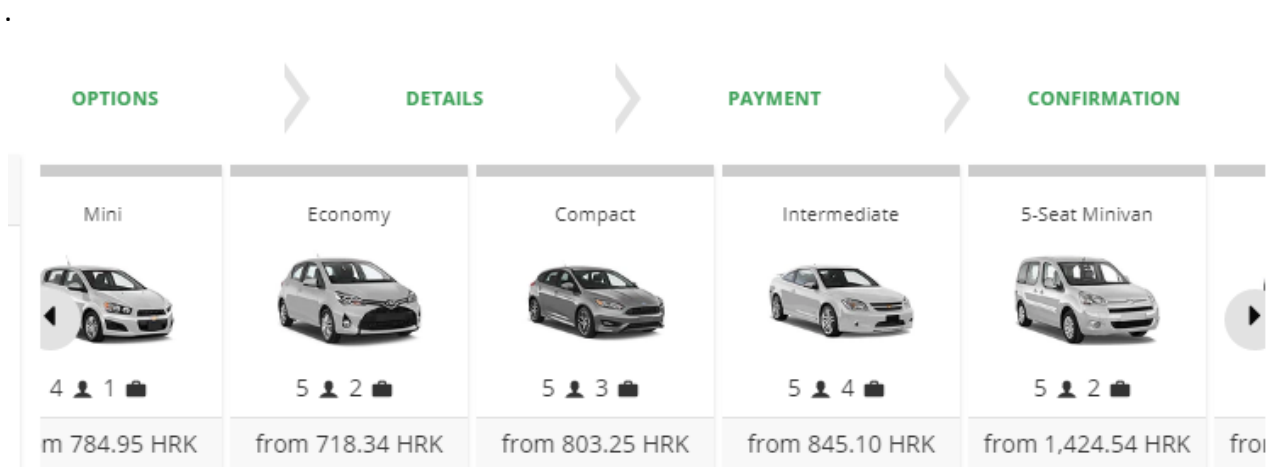
Zimi, inače, grad ima blagu klimu, ali nije hladan čak ni noću. Od srpnja do rujna, dan je prilično topao.²⁰

Što se tiče gradskog prijevoza autobusi su najjeftinije prijevozno sredstvo. Najsigurnije je istražiti grad autobusom koji vozi glavnim rutama danju, noću putovanja nisu toliko sigurna. Podzemna željeznica kao i posebni autobusi podzemne su također dobar izbor za putovanje, ali samo tijekom dana. Najsigurnije, već spomenuto, je putovati taksijem.

Dolazak u Rio traje nešto više od 16 sati sa jednim presjedanjem u Parizu. Jeftinija verzija je polazak iz Zagreba aviokompanijom Airfrance. Povratna karta za razdoblje od 01.12.2019. do 06.12.2019. iznosi oko 5.300,00 HRK.²¹

Za 5 dana najma automobila može se izdvojiti od 700,00 HRK do 1.600,00 HRK ovisno o marki automobila i osobama.

Slika 13. Cijene najma automobila

Izvor: Riodejaneiro, <https://www.riodejaneiro.com/car-rental> (02.11.2018.)

Automobil se preuzima i vraća na aerodrom. Plaćanje je moguće kartično i gotovinom, te postoji mogućnost on-line rezervacije.

²⁰ Ibid.

²¹ Skyscanner, <https://www.skyscanner.net/transport/flights/zag/rioa> (02.11.2018.)

4. ATRAKCIJE GRADA

U ovom poglavlju su predstavljene najpoznatije atrakcije grada koje čine Rio de Janeiro zanimljivijim i poželjnijim turistima. Atrakcije grada koje su predstavljene su : plaže, vrtovi i parkovi, stadion Maracana, simbol grada Kip Krista Otkupitelja, katedrala, karneval, muzeji te stepenice Selaron.

4.1. Plaže Rio de Janeira

Najpoznatija plaža Rio de Janeira, vjerojatno i svijeta je *Copacabana*. Plaže koje čine najpoznatiju obalnu liniju uz Copacabanu su Ipanema, Leblon i Barra da Tijuca.

Slika 14. Plaža Copacabana

Izvor: Betel turismo, <https://www.betelturismo.com> (03.12.2018.)

Copacabana smještena je u Južnoj zoni grada. Plaža je duga 4 kilometara. Copacabana je četvrt u Rio de Janeiro koja se do prije sredine 18. stoljeća zvala Sacopenapã.²² Nakon gradnje kapelice u kojoj se nalazi replika kipa Gospe iz Copacabane, zaštitnice Bolivije, odlučeno je da se promijeni ime. Plaža se proteže od Posto Dois (spasilačka kula broj 2) do Posto Seis (spasilačka kula broj 6). Popularna šetnica uz plažu obnovljena je 1970. godine.²³

²² Rio, www.rio.com (03.12.2018.)

²³ Ibid.

Ipanema je dobila ime po četvrti u kojoj se nalazi. Nalazi se u Južnoj zoni grada između četvrti Leblon i Arpoador.

Plaža je duga 3 kilometra i najpoznatija urbana plaža na svijetu. Omiljena je kod lokalnih ljudi. Na samoj plaži se nalaze brojni barovi, kafići i restorani.

Slika 15. Ipanema

Izvor: Iha, <https://www.ihaholidayads.com> (03.12.2018.)

Poznata je po sportskim aktivnostima gdje se lokalni ljudi i turisti zajedno okušaju u nogometu, odbojci ili rukometu. Ima idealne uvjete za osobe koje vole sportske aktivnosti poput surfanja ili daskanja.

Leblon se nalazi zapadno od Ipaneme. Plaža se nalazi u luksuznoj četvrti Leblon. Obzirom da turisti najradije odlaze na Copacabanu/Leme ili Ipanemu, time ostavlja Leblon kao omiljenu lokaciju turistima koji su željni mirnijeg i opuštenijeg odmora, idealnu za obitelj.

Barra da Tijuca je najduža plaža Ria, duga je 18 kilometara. Zbog svoje udaljenosti od centra grada, ali i svoje veličine nije toliko popunjena.

Slika 16. Barra da Tijuca

Izvor: Wikipedia, https://en.wikipedia.org/wiki/Barra_da_Tijuca (03.12.2018.)

Uz surfanje su još aktivni sportovi odbojka na pjesku i puštanje zmajeva. Plivanje se ne preporuča zbog velikih valova i jake morske struje. Barra je najposjećenija vikendima gdje gosti mogu uživati u ponudama raznih restorana i barovima.²⁴

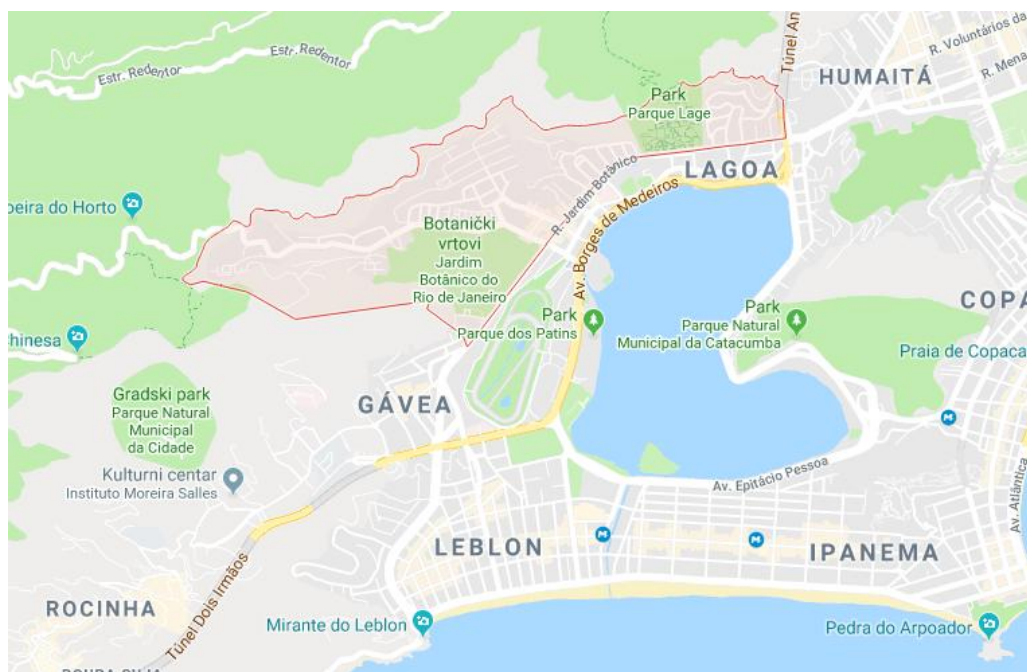
---

²⁴ Ibidem

4.2. Vrtovi i parkovi

Botanički vrt Rio de Janeiro je jedan od najvećih tropskih botaničkih vrtova na svijetu. U njemu se nalaze neke od najrjeđih vrsta biljaka Brazila i svijeta, kao i mnoge vrste tropskih ptica, riba i sisavaca. *Botanički vrt ili Jardim Botânica* prostire se na 54 hektara u kojem se nalazi više od 7.000 vrsta tropskih biljaka.²⁵

Slika 17. Položaj Botaničkog vrta

Izvor: Googlemaps, <https://www.google.com/maps> (04.12.2018.)

Vrt je osnovao Dom João 1808. godine, kasnije poznat kao John IV, kralj Velike Britanije, Brazila i Algarvesa. Na početku, Jardim Botânico je bio Domov privatni vrt u kojem je namjeravao saditi začine kao što su cimet, papar i mušklatni oraščić koji su donešeni iz Istočne Indije, ali je već 1822. godine otvoren za javnost i preimenovan u Kraljevski botanički vrt.²⁶ Kada je Brazil postao republika iz naziva se izbacila riječ „kraljevski“.

Godine 1996. vrt je postao Botanički vrt Istraživačkog Instituta Rio de Janeiro.²⁷ Od tada njegova misija je usmjerena na očuvanje i znanstvena istraživanja brazilske biljne raznolikosti.

²⁵ Pixelizam, <http://pixelizam.com/jardim-botanico-prekrasni-botanicki-vrt-rio-de-janeira/> (03.12.2018.)

²⁶ Ibid.

²⁷ Ibid.

Vrt je također važan arheološki, povijesni i umjetnički centar grada. U sklopu vrta nalazi se i istraživački centar, a unutar njega i biblioteka specijalizirana isključivo za botaniku koja čuva više od 32.000 knjiga.²⁸

Slika 18. Aleja Barbosa Rodriguea

Izvor: Pixelizam, <http://pixelizam.com/jardim-botanico-prekrasni-botanicki-vrt-rio-de-janeira/>
(03.12.2018.)

Najpoznatiji dio vrta je Aleja Barbosa Rodriguea, staza duga oko 700 metara, koju okružuje 137 kraljevskih palmi. Sve palme su potomci samo jednog stabla, Palma Mater, kojeg je 1972. godine pogodio grom.²⁹

Obilazak parka traje oko 3 sata i može se naplatiti od 25,00 \$, što je otprilike nešto više od 160,00 HRK. U cijenu su uključeni vodič, prijevoz iz hotela i do hotela. Dodatno se naplaćuju hrana i piće, ali i prijevoz od i do atrakcija unutar parka.³⁰

---

²⁸ Ibid.

²⁹ Ibid.

³⁰ Lonelyplanet, <https://www.lonelyplanet.com/brazil/rio-de-janeiro/attractions/jardim-botanico> (03.12.2018.)

Nacionalni park Tijuca je tropska kišna šuma koja pokriva 32 km². Najveća svjetska urbana šuma nalazi se između četvrti *Tijuca* i *Barra de Tijuca* po kojima je dobila ime. Nalazi se u planinskom području koji obuhvaća masiv Tijuca.

Slika 19. Pogled na grad iz NP Tijuca

Izvor: Google, <http://google.hr> (05.12.2018.)

Nacionalnim parkom proglašen je 1961. godine. Park sadrži niz atrakcija, od koje je najpoznatiji Kip Krista Iskupitelja na vrhu planine Corcovado, zatim razni slapovi i kapelice. Svake godine milijuni ljudi dođu proučavati razne biljne i životinjske vrste. Turisti se parkom kreću iznajmljenim automobilom ili Jeepom koji ima otvoreni krov iz kojeg se mogu bolje vidjeti životinje i biljke, ili raznim planinarskim stazama koje vode turistički vodiči. Posjetitelji se mogu opustiti u restoranima ili mjestima uređenim za piknik.

Planinarenje parkom traje 6 sati i za njega se može odvojiti od 57,00 \$ što je otprilike 370,00 HRK. Savršena aktivnost za one koji žele doživjeti unutrašnjost Atlantske kišne šume i povijest Šume Tijuca.³¹

---

³¹ Lonelyplanet, <https://www.lonelyplanet.com/brazil/rio-de-janeiro/attractions/parque-nacional-da-tijuca> (05.12.2018.)

Put započinje na ulazu u park, a putem se mogu vidjeti i posjetiti muzeji, slapovi, ali i stepenice koje su uklesane u kamen.

Slika 20. Stepenice u kamenu

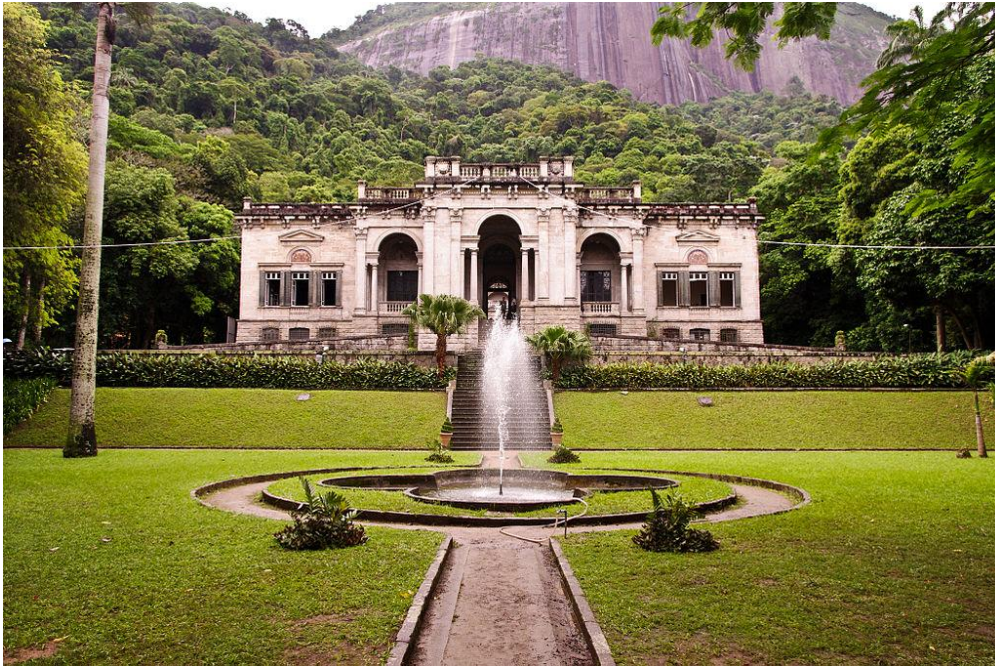
Izvor: Google, <http://google.hr> (05.12.2018.)

Sa vrha od 1021 m proteže se pogled na grad i njegove četvrti poput Guanabare i Barra de Tijuca, zatim pogled na Corcovado i Kip.

Mistični *park Lage* nalazi se u podnožju planine Corcovado. Ova je zemlja prethodno bila u vlasništvu poduzetnika Enrique Lage, no sada je obnovljena u Escola de Artes Visuais, odnosno u Školu likovne umjetnosti, te u javni park.

Slika 21. Park Lage

Izvor: Culturetrip, <https://theculturetrip.com/south-america/brazil/articles/a-guide-to-parque-lage-a-rio-de-janeiro-must-visit/> (06.12.2018.)

Svojom ljepotom i prostranom zelenom površinom, stazama, jezerima, otocima i umjetnim špiljama privlači sve dobne skupine turista, ali i lokalnog stanovništva. Posjetitelji mogu uživati u piknicima u vrtovima i malim ribnjacima u engleskom stilu. Također se mogu uočiti povremeni posjetitelji divljine, kao što su majmuni.³²

U parku je kombinirana arhitektura prošlog stoljeća sa suvremenom umjetnošću. Park je veličine 52 hektara u kojem je smještena palača rimskog stila unutar koje se nalazi kafić i spomenuta Škola likovne umjetnosti.

---

³² Riodejaneiro, <https://www.riodejaneiro.com/v/parks-and-wildlife/> (06.12.2018.)

4.3. Stadion Maracana

Stadion novinara Maria Filha, poznatiji kao Stadion Maracana, otvoren je da bi se na njemu održalo Svjetsko nogometno prvenstvo 1950. godine. Tada je bio najveći stadion na svijetu sa 199.854 gledatelja na finalnoj utakmici između Brazila i Urugvaja.

Gradnja stadiona je dovela do mnogo bojkota i kritika zbog troška i lokacije. Projekt je nastavljen zahvaljujući podršci novinara Maria Filha, a gradnja je započela 2. kolovoza 1948. godine.³³

Slika 22. Stadion Maracana

Izvor: Google, <http://google.hr> (15.12.2018.)

Stadion se uglavnom koristio za klupske utakmice najvećih klubova iz Ria a to su Botafogo, Flamengo, Fluminense i Vasco da Gama. Nakon što je preminuo istaknuti novinar odlučeno je da stadion dobije ime po njemu, iako je uvijek ostao nadimak Maracana, po četvrti u kojoj se nalazi.

Nakon što se 1992. godine urušila jedna od gornjih tribina i usmrtila tri osobe, te ozljedila još 50, odlučeno je da će stadion imati samo sjedeća mjesta. To je uvelike smanjilo kapacitet stadiona. Maracana je renovirana još 2000., 2006. i 2013. godine.³⁴

³³ The stadium guide, <https://www.stadiumguide.com> (15.12.2018.)

³⁴ Građevinar, www.casopis-gradevinar.hr (15.12.2018.)

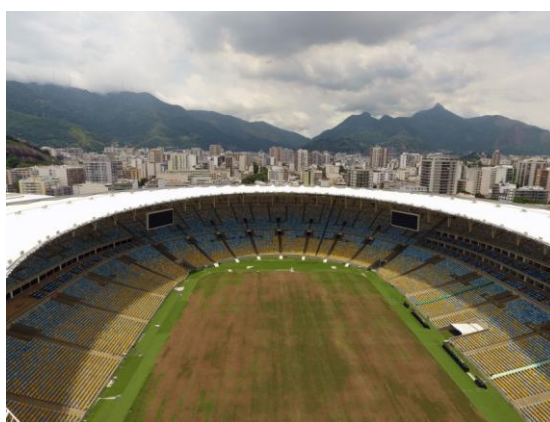

Na stadionu su se održale utakmice i finale Svjetskog prvenstva 2014. i Olimpijske igre 2016. godine.

U renovaciju za SP 2014. uloženo je oko 580 milijuna eura, ali stanje stadiona je loše. Stadion je prepušten propadanju i devastiranju.³⁵ Travnjak nitko ne održava, sjedala su odbačena po hodnicima kao i ostatak smeća.

Nekada ponos grada, danas sramota za kojeg ni jedan od profesionalnih klubova ne može osigurati sredstva kako bi tamo mogao igrati svoje utakmice.

Slika 23. Stadion danas

Izvor: Cnn, <https://edition.cnn.com/2017/02/01/football/maracana-stadium-rio-2016-olympics>
(15.12.2018.)

Na tribinama nedostaje oko 7.000 sjedalica od ukupno 80.000, na stropovima su velike rupe, a iz ugostiteljskih objekata je sve odneseno. Uređenja objekta zaustavljeno je nakon što su sve tri tvrtke koje su bile uključene u radove proglašene krivima za korupciju.

Flamengo je posljednji put koristio Maracanu u listopadu 2017.godine te je tom prilikom morao promijeniti kompletan travnjak, koji nije bio navodnjavao ni održavan. Nakon toga 28. prosinca je odigrana humanitarna utakmica za žrtve zrakoplovne nesreće, u kojoj su stradali i nogometaši Chapecoensea. Previsoka je trava pošišana tik prije utakmice, a smeće koje je ostavila publika do danas nitko nije počistio.³⁶ Sa stadiona su ukradeni brojni vrijedni predmeti među kojima i je brončani kip Maria Filha.

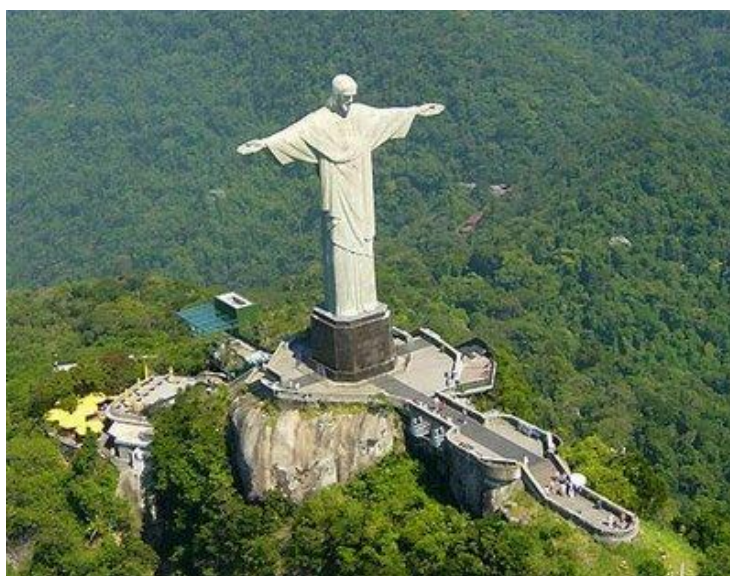
³⁵ Jutarnji, <https://sportske.jutarnji.hr/nogomet> (15.12.2018.)

³⁶ Ibid.

4.4.Kip Krista Otkupitelj

Kip Krista Otkupitelja nalazi se na brdu Corcovado na visini iznad 700 metara. Kip je visok 39,6 metara i težak je 700 tona. Nakon što je 1922. godine oko 20 tisuća građana potpisalo peticiju kojom su od tadašnjeg brazilskog predsjednika Pessoe tražili odobrenje za gradnju spomenika, realizacija kipa je službeno započela postavljanjem kamena temeljca iste godine.³⁷

Slika 24. Kip Krista Otkupitelja

Izvor: Skole.hr, <http://www.skole.hr/veliki-odmor/sirom-svijeta> (21.12.2018.)

Za izgradnju konačne verzije kipa od armiranog betona i steatita među najzaslužnijima su bili dizajner Heitor da Silva Costa i francuski kipar Paul Landowski koji je izradio dijelove kipa u Francuskoj.

Izrada i postavljanje kipa trajala je od 1926. do 1931. godine kada je kip konačno dovršen i otvoren. Zbog izloženosti jakom vjetru i kiši, kip je nakon izgradnje morao biti više puta renoviran. Godine 2003. dodane su stube i dizala kako bi se posjetiteljima olakšao pristup.³⁸

Unutrašnjost koja broji 500 stepenica nije otvorena za javnost već samo za stručnjake koji se bave njegovim održavanjem. Jednim od Sedam novih svjetskih čuda proglašen je 2007.godine.

³⁷ Skole.hr, http://www.skole.hr/veliki-odmor/sirom-svijeta?news_id=6309 (21.12.2018.)

³⁸ Ibid.

4.5.Katedrala Candelaria

Katedrala Candelaria je povijesna rimokatolička crkva u centru grada. Izgrađena je i uređena tijekom dugog razdoblja od 1775. godine do kraja 19. stoljeća. Crkva je nekoliko puta preuređivana i nadograđivana, stoga spaja nekoliko različitih arhitektonskih stilova, od baroka do neoklasicizma.³⁹

Slika 25.Katedrala Candelaria

Izvor: Google, <http://Sites.google.com> (05.01.2019.)

Njezinu kupolu izrađenu od portugalskog vapnenca okružuje osam mramornih kipova izrađenih u Portugalu.

Legenda o osnivanju crkve donosi da je početkom 17. stoljeća, brod imenom Candelaria gotovo potonuo tijekom oluje. Nakon što su António Martins Palma i Leonor Gonçalves stigli u grad sponzorirali su izgradnju kapele ispunivši zakletvu koju su dali tijekom oluje. Kapela posvećena Gospi od Candelarie, sagrađena je oko 1609. godine.⁴⁰

Godine 1775. započeti su radovi na projektu veće zgrade. Crkva je svečano otvorena, iako nedovršena, 1811. godine.⁴¹

---

³⁹ Puturist, <http://www.puturist.com> (05.01.2019.)

⁴⁰ Ibid.

⁴¹ Ibid.

4.6. Karneval

Karneval ime prve zapise koji sežu u 1723. godinu. Smatra se da su taj običaj doveli imigranti iz portugalskih otoka. Ljudi su tada izlazili na ulice s kantama vode, limetama i ostalim voćem te se međusobno gađali i zalijevali.

Godine 1911. ulica Carnival postala je dio gradske kulture i počela su se organizirati kostimirana natjecanja.⁴²

Slika 26. Karneval nekad

Izvor: Geek, <https://geek.hr/e-kako/kultura/nastao-karneval-rio-de-janeiru/> (12.02.2019.)

Današnji karneval smatra se da je nastao pod utjecajem različitih glazbenih stilova, vjerskih tradicija, zatim potomaka afričkih robova te europskih kolonizatora.

Samba je bila način života koji je siromašnijem stanovništvu predstavljao bijeg od teške svakodnevnice. Za prilike karnevala organizirane su škole sambe koje su se natjecale na karnevalu.

Dvanaest najboljih škola paradira na Sambodromu u dva dana, odnosno u nedjelju i ponedjeljak. Svaka škola ima 3000 -5000 sudionika u povorci.

---

⁴² Geek.hr, <http://www.geek.hr> (12.02.2019.)

Sudionici su bogato kostimirani te imaju temu nastupa. Žiri ocjenjuje nastupe u više kategorija i priopćava rezultate u srijedu. Najboljih šest škola paradira u subotu na paradi prvaka. Sambodrom je ulica dugačka 700 metara, a oko sambodroma se nalazi gledalište za 75 tisuća gledatelja.

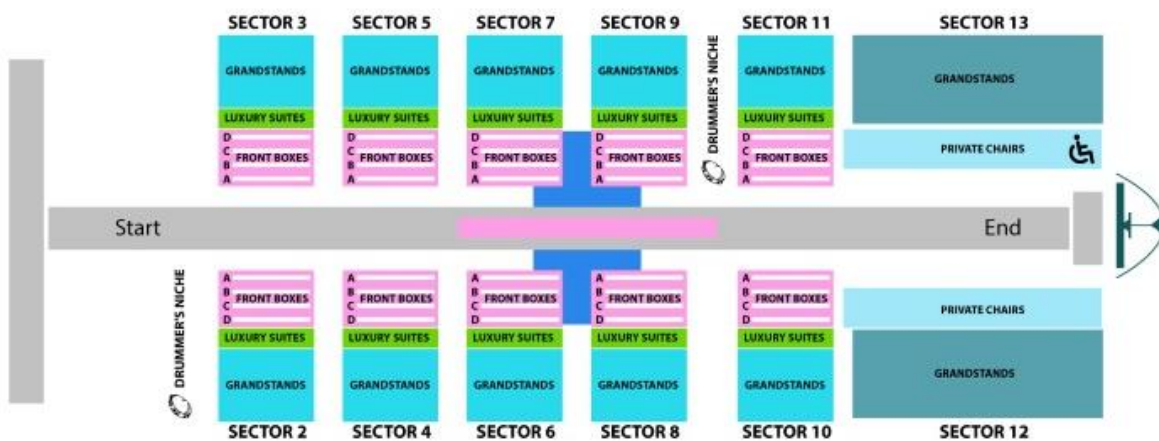
Slika 27. Karneval danas

Izvor: Google, <http://sites.google.hr> (12.02.2019.)

Ove godine, 2019., karneval se održava 3. i 4. ožujka.

Slika 28. Raspored tribina

Izvor: Rio-carnival, <https://www.rio-carnival.net/EN/Tickets> (12.02.2019.)

Za sektor 5, stojeća mjesta 03. ožujka, morat ćete izdvojiti 432,00 Brazilska reala (BRL) što je otprilike 755,00 HRK. Za luksuzna mjesta u sektoru 6 potrebno je izdvojiti 2.300,00 BRL, odnosno 4.018,00 HRK.⁴³

⁴³ Rio-carnival, <https://www.rio-carnival.net/EN/Tickets> (12.2.2019.)

4.7. Muzeji

Brazilski nacionalni muzej je izgradio kralj Joao VI. godine 1818. Muzej je na početku imao samo biljne i životinjske izložbene primjerke, pogotovo ptičje. Radi toga je i nazvan *Kućom ptica*.

Muzej je postao najznačajniji u Južnoj Americi nakon što ga je Pedro II. upotpunio antropološkim, paleontološkim i arheološkim zbirkama. Nakon pada monarhije, premješten je u carsku rezidenciju Paso, gdje se i danas nalazi. Od 1945. godine vlasnik muzeja je Federalno sveučilište Rio de Janeira.

Slika 29. Brazilski nacionalni muzej

Izvor: Google, <http://sites.google.hr> (13.02.2019.)

Muzej ukupno posjeduje više od 20 milijuna vrijednih predmeta. Neki od njih uključuje egipatsku kolekciju, grčko – rimske artefakte, paleontološku kolekciju u kojoj se nalazi i kostur dinosaura pronađen u regiji Minas Gerais, kao i najstariji ljudski fosil Luzija pronađen u Brazilu.⁴⁴

Godine 2018., 02. rujna, izbio je požar u kojem su uništeni gotovo svi predmeti, među njima i fosil Luzija. Kao uzrok su navedeni električni kvar ili balon na vruć zrak koji je sletio na krov. Muzej nije bio osiguran, bez sistema prskalica i u trenutku požara hidranti su bili suhi, te su vatrogasci morali vodu dovlačiti iz obližnjeg jezera.

Narod je optužio vladu zbog nebrige o muzeju. Zatražena je međunarodna i pomoć UNESCO-a za obnovu. Brazilska vlada je odmah izdvojila nešto manje od 2 milijuna eura.

⁴⁴ Dnevnik hr, <http://www.dnevnik.hr> (13.02.2019.)

Nacionalni muzej likovnih umjetnosti je utemeljen na inicijativu 1937. godine od strane ministra obrazovanja Gustava Capanema. Otvorio ga je predsjednik Getúlio Vargas 1938. godine.

Muzej je jedan od najvažnijih kulturnih institucija u zemlji, kao i najvažniji muzej brazilske umjetnosti. Kao nacionalna baština postao je 1973. godine.⁴⁵

Slika 30. Skulpture u Nacionalnom muzeju likovnih umjetnosti

Izvor: Wheretraveler, <https://www.wheretraveler.com/rio-de-janeiro> (16.02.2019.)

Muzej je osobito bogat slikama i skulpturama iz 19. stoljeća. Zbirka od 20.000 umjetnina sastoji se od slika, skulptura, crteža, brazilskih i međunarodnih umjetnika od srednjeg vijeka do suvremene umjetnosti. U zbirci se mogu naći i manji skupovi dekorativne umjetnosti, narodne i afričke umjetnosti.⁴⁶ U knjižnici koja se nalazi unutar muzeja može se naći zbirka od 19.000 naslova.

⁴⁵ Riodejaneiro, <https://www.riodejaneiro.com/v/museums/> (16.02.2019.)

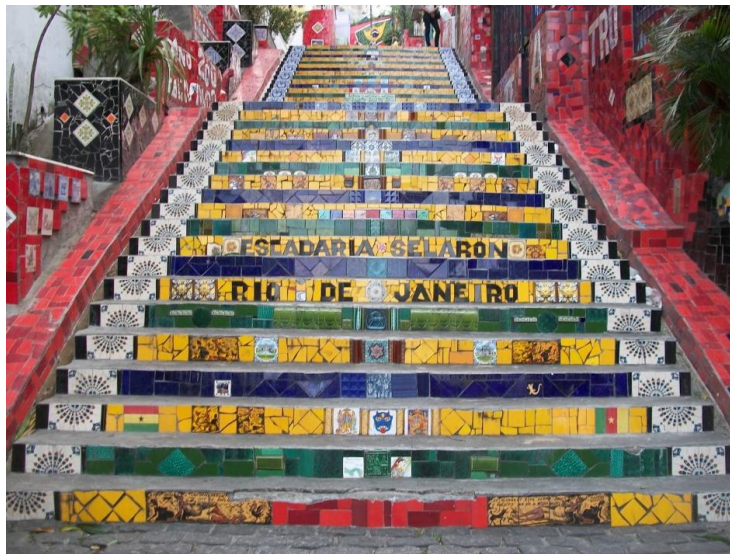
⁴⁶ Ibid.

4.8.Stepenice Selaron

Stepenice Selaron su djelo čileanskog umjetnika Jorgea Selaróna koji ih je uradio kao priznanje brazilskom narodu.

Stepenice su se nalazile ispred njegove kuće, bile su oronule te ih je 1990. godine počeo obnavljati. Počelo je kao sporedni projekt njegove strasti, slikarstva, ali ubrzo je postala opsesija. Ostajao je brzo bez novca i zbog toga je prodavao slike kako bi financirao rad.

Slika 31. Stepenice Selaron

Izvor:Brasilalacarta, <http://Brasilalacarta.com> (17.02.2019.)

Stepenice se protežu od četvrti Lapa do četvrti Santa Teresa i njih 215 prekriveno je plavim, zelenim i žutim pločicama u bojama brazilske zastave. Pločice, točnije njih 2000, su prikupljene iz više od 60 zemalja diljem svijeta. Selaron je prve pločice uzimao sa raznih gradilišta i gradskog otpada pronađenog na ulicama grada. Kasnije su pločice donirali posjetitelji iz cijelog svijeta. Njih tristotinjak su ručno oslikane od strane Selarona prikazujući trudnu afričku ženu.⁴⁷

Stepenice se mogu vidjeti i u mnogim poznatim časopisima, novinama, dokumentarcima, reklamama i glazbenim spotovima. National Geographic Channel, Coca-Cola, Time, samo su neki mediji u kojima su se pojavile. Bile su dio videa za olimpijske igre u Rio de Janeiru koje su se održale 2016. godine.

⁴⁷ GoTravel, <http://www.gotravel.hr> (17.02.2019.)

5. RIO DE JANEIRO U PONUDI JUNGLE TRIBE AGENCIJE

Prvo što u svezi s agencijom možemo konstatirati jest činjenica da je agencija uvijek čvrsto povezana s turističkim tržištem i orijentirana prema njemu, a i turizam je dijelom uvjetovan radom turističkih agencija. Stoga se može slobodno ustvrditi da je turistička agencija jedna od izrazitijih tvorevina odnosa na turističkom tržištu, a bit njezine egzistencije i djelovanja sadržan je u pružanju raznolikih usluga turističkim potrošačima. Osim toga, valja dodati da je turistička agencija privredni organizam uslužnog karaktera, i to takav koji pretežno na turističkom tržištu pronalazi interesente za svoje usluge.⁴⁸

Njemački teoretičari turizma Heinz Klatt i Jürgen Fischer su ovako definirali agenciju :

„Putnička agencija jest ono privredno poduzeće koje usluge trećih poduzeća, koje su (usluge) potrebne za putovanje i boravak, posreduje turistima ili te usluge nudi u posebnim kombinacijama kao nove vlastite usluge.“⁴⁹

Turistička agencija je obvezna za svaki izlet koji organizira staviti na raspolaganje putniku prije sklapanja ugovora sljedeće informacije:⁵⁰

- O cijeni izleta
- O odredištu (destinaciji)
- O broju dnevnih obroka
- O sredstvu, karakteristikama i kategoriji prijevoza
- O planu putovanja
- O iznosu ili postotku predujma te o broju i iznosu obroka otplate ostatka cijene
- O graničnim , viznim i zdravstvenim formalnostima vezanim za izlet u inozemstvo
- O najmanjem broju putnika koji je potreban za organiziranje izleta te o roku u kojem će putnik biti obaviješten o otkazivanju izleta ako za izlet nije prijavljen dovoljan broj putnika.

---

⁴⁸ Vukonić B., Keča K., Pukšar I. : Turističke agencije , VPŠ Libertas, Zagreb, 2015., str.33

⁴⁹ Ibidem , str.33

⁵⁰ Zakon o pružanju usluga u turizmu, Narodne novine , 130/17, 25/19 čl. 25

Na stranici broj 40 ovog završnog rada nalazi se Prilog br. 1 koji prikazuje turistički program Rio de Janeira u trajanju od 8 dana agencije Jungle Tribe. Program se sastoji od nekoliko glavnih naznaka od kojih su : datum polaska, cijene putovanja ovisno o kartičnom ili gotovinskom plaćanju, uvjeti plaćanja, komponente koje su uključene i koje nisu uključene u cijenu putovanja te sam plan i program putovanja.

Jungle Tribe je hrvatska turistička agencija sa sjedištem u Zagrebu. Agenciju su osnovali nekolicina dugogodišnjih svjetskih putnika. Njihova ideja i misija je dokazati da za putovanje nije potrebno biti materijalno bogat.

6. ZAKLJUČAK

Ostvariti profit od turizma danas znači biti drugačiji, inovativniji, kreativniji i zanimljiviji. Izazov za turističke agencije i djelatnike upravo leži u tome – biti što raznovrsniji a opet dovoljno atraktivan. Prednost činjenice da je predmet turističke ponude Rio de Janeiro leži upravo u tome što se u njemu krije sve spomenuto. Bogata povijest, kontrast urbanog i ruralnog, razvijenog i manje razvijenog u sinergiji sa bogatom florom i faunom, ne ostavlja puno prostora za improvizaciju. Ponajviše iz razloga što je u ovom slučaju ona suvišna. Sama činjenica da se u Rio de Janeiru turistička ponuda bazira i na posjetu favelama, mjestu koje vrvi siromaštvom i kriminalom, govori sama za sebe. Način ostvarivanja prihoda na favelama dovoljno je bizaran da bude i dovoljno atraktivan.

Prema mom mišljenju jedina stavka koja se u ovom milijunskom turističkom gradu treba definirati je – kategorizacija turizma. Zahvaljujući brojnim sakralnim mjestima Rio privlači vjerski turizam, dok muzeji, povijesne građevine, karneval, glazba i kulturna okupljališta pozicioniraju Rio i na kulturnu turističku kartu. Iako stadion Maracana propada, simbol je sporta i nezaobilazna turističko-sportska destinacija. Sve spomenuto vodi ka tome da se u Rio de Janeiru lako ostvaruje masovni turizam. Koliko je dobro ili ne, svaka destinacija mora procijeniti sama za sebe.

Više navedene ponude pokazatelj su kako agencije danas svoje poslovanje temelje na različitim iznosima za istu uslugu, a čija cijena ovisi isključivo o korisniku. Što i nije loše jer ukoliko ste zaista zainteresirani za određenu destinaciju, potrudit ćete se za nju pronaći i najbolju moguću ponudu. Omjer cijene i kvalitete je ključan i sve više navedeno prati taj trend.

Rio de Janeiro je zapanjujući je grad kontrasta – to je grad plaža, nogometa, sambe i salse, arhitekture, šuma i planina, grad bogatog i siromašnog. Urbana džungla kao izvrstan primjer odličnog turističkog mjesta.

POPIS LITERATURE

Knjiga:

1. Vukonić B., Keča K., Pukšar I. : **Turističke agencije** , VPŠ Libertas, Zagreb, 2015.

Zakonski propisi:

2. Zakon o pružanju usluga u turizmu , NN , 130/17, 25/19 , čl. 25

Internet stranice:

3. Rio de Janeiro, <https://www.riodejaneiro.com/> pristupljeno 15.06.2018.
4. University college London,
http://www.ucl.ac.uk/dpuprojects/Global_Report/pdfs/Rio.pdf pristupljeno 6.10.2018.
5. Commisceo Global, <https://www.commisceo-global.com/resources/country-guides/brazil-guide> pristupljeno 15.10.2018.
6. Booking , www.booking.hr pristupljeno 15.10.2018.
7. Skyscanner , <http://www.skyscanner.net/transport/flights/zag/rioa> pristupljeno 02.11.2018.
8. Pixelizam , <http://pixelizam.com/jardim-botanico-prekrasni-botanicki-vrt-rio-de-janeira/> pristupljeno 3.12.2018.
9. Lonely planet, <https://www.lonelyplanet.com> pristupljeno 03.12.2018.
10. Jutarnji , <https://sportske.jutarnji.hr/nogomet> pristupljeno 15.12.2018 .
11. Skole hr, <http://www.skole.hr> pristupljeno 21.12.2018.
12. 11. Rio , <https://www.rio-carnival.net/EN/Tickets> pristupljeno 15.02.2019.
13. Jungle tribe, <https://www.jungletribe.hr/putovanja/daleke/juzna-amerika/rio> pristupljeno 20.02.2019.
14. Britannica, <http://www.britannica.com> pristupljeno 12.06.2018.
15. Enciklopedija, <http://www.enciklopedija.hr> pristupljeno 15.06.2018.

POPIS ILUSTRACIJA

Slika 1. Položaj Rio de Janeira.....	2
Slika 2. Campos.....	3
Slika 3. Mapa Rio de Janeira.....	4
Slika 4. Rio de Janeiro 1919. godine.....	5
Slika 5. Plaža Copacabana	6
Slika 6. Tramvaj Bondinho	8
Slika 7. Pogled iz sobe Hotela Janeiro	9
Slika 8. Soba u Hotelu Vermont.....	10
Slika 9. Hotel Palace	11
Slika 10. Hotel Novotel.....	12
Slika 11. Letenje zmajem	13
Slika 12. Favela Rocinha.....	14
Slika 13. Cijene najma automobila	16
Slika 14. Plaža Copacabana	17
Slika 15. Ipanema.....	18
Slika 16. Barra da Tijuca.....	19
Slika 17. Položaj Botaničkog vrta	20
Slika 18. Aleja Barbosa Rodriguea	21
Slika 19. Pogled na grad iz NP Tijuca	22
Slika 20. Stepenice u kamenu	23
Slika 21. Park Lage	24
Slika 22. Stadion Maracana.....	25
Slika 23. Stadion danas	26
Slika 24. Kip Krista Otkupitelja.....	27
Slika 25. Katedrala Candelaria.....	28
Slika 26. Karneval nekad	29
Slika 27. Karneval danas	30
Slika 28. Raspored tribina	30
Slika 29. Brazilski nacionalni muzej.....	31
Slika 30. Skulpture u Nacionalnom muzeju likovnih umjetnosti.....	32
Slika 31. Stepenice Selaron.....	33

POPIS PRILOGA

Prilog 1. Program putovanja.....	40
----------------------------------	----

PRILOG

Prilog 1. Program putovanja

Polazak iz Budimpešte 20.04.2019. na 8 dana, koji uključuje aviokartu sa svim pristojbama, smještajem i transferima, moguće je platiti po promo cijeni od 9.240,00 kn (ograničen broj mjesta).

U rijetkim slučajevima moguće je pomicanje datuma (dan-dva) u odnosu na planirane polaske. Nakon potvrđivanja grupe, potvrđuje se i datum polaska te povratka.

Cijena putovanja:

Termin	20.04.2019.
PROMO CIJENA:	9.745kn
First minute cijena:	10.530kn
Regularna cijena:	11.320kn

(Diners do 12 rata, Maestro Erste bank do 12 rata)

Cijena za gotovinu:

Termin	20.04.2019.
PROMO CIJENA:	9.240kn (1240€)
First minute cijena:	9.985kn (1340€)
Regularna cijena:	10.730kn (1440€)

(U cijenu je uključeno 5% popusta za gotovinsko plaćanje)

PROMO cijena vrijedi za prvih pet prijavljenih putnika. Nakon toga vrijedi first minute cijena, za prijave do 20.02.2019. Nakon toga vrijedi regularna cijena. Cijene su informativne i formirane prema prodajnom tečaju eura Raiffeisen Bank na dan 24.07.2018. i mijenjaju se ovisno o prodajnom tečaju eura na dan uplate zadnje rate.

Uvjeti plaćanja: Prilikom prijave plaća se 800,00 HRK, nakon formiranja grupe uplaćuje se još 5.215 HRK, a ostatak cijene putovanja plaća se najkasnije 6 tjedana prije puta (za kartično plaćanje 8 tjedana prije puta).

Cijena putovanja uključuje:

- Avionsku kartu sa svim pristojbama na relaciji Budimpešta – Rio de Janeiro
- Avionsku kartu sa svim pristojbama na relaciji Rio de Janeiro - Budimpešta
- Smještaj na bazi 6 noćenja u hotelu u dvokrevetnim sobama u Rio de Janeiru
- Kompletnu organizaciju i usluge predstavnika agencije na destinaciji

Cijena putovanja ne uključuje:

- Fakultativne izlete i ulaznice za komplekse i kulturno-povijesne spomenike
- Međunarodno zdravstveno osiguranje (može se uzeti u agenciji)
- Individualne troškove nastale za vrijeme trajanja putovanja
- Transfer do i od zračne luke Budimpešta

➤ PLAN I PROGRAM

1. dan: Okupljanje grupe na aerodromu u Budimpešti 2 sata prije leta. Let iz Budimpešte s presjedanjem do Rio de Janeira. Dolazak u Rio de Janeiro. Transfer do smještaja. Noćenje.

2. dan: Dan koristimo za odmor od leta obilazeći fakultativno najpoznatije plaže grada. Uživanje na Copacabani i Ipanemi. Pored kupanja, na plažama postoje i brojni tereni za nogomet i odbojku na pijesku, ležaljke, svježi kokosi i usoljeni morski plodovi. Na kraju dana nezaobilazna preporuka je popeti se na stijenu Arpoador, dom unikatnih kaktusa. Mali poluotok između Ipaneme i Copacabane pruža nezaboravne prizore dok sunce zalazi iza najveće brazilske favele Rocinhe. Cariocce aplauzom pozdravljaju svaki zalazak sunca. Noćenje.

3. dan: Fakultativni izlet džipovima u Tijuca. Najprije se zaustavljamo na vidikovcu Vista Chinesa, građevine koja se začuđujuće nalazi upravo tu, a podigli su je kineski imigranti na mjestu gdje su uživali. Nakon toga nastavljamo do kipa Krista Otkupitelja na Corcovado brdu koja spada u sedam novih svjetskih čuda. Nezaobilazni sportski dragulj grada je stadion Maracana. Dan ćemo razvedriti bojama posjetom Sambodromu, mjesto odakle počinje karneval. Povratak u smještaj. Noćenje.

4. dan: Fakultativni izlet: Glava šećera. Dan za posjetu najupečatljivijim znamenitostima Ria. Odlazak na drugi kraj Ria i posjeta čuvenoj Glavi šećera koja se nalazi iznad Guanabara zaljeva, a čije ime simbolizira podizanje otoka iz zaljeva koji je dio Atlantskog oceana. Odatle se pruža fantastičan pogled na regije Urca, Botafogo i Copacabanu. Nakon toga slijedi fakultativni obilazak četvrti Santa Tereza. Nezaobilazna je stanica šetnja po poznatim stepenicama Jorgea Selarona. Nakon toga odlazak na obilni brazilski ručak gdje se mogu probati autentična jela poput feijoade (crni grah), moquece (“brazilska paella”), pao de queijao (peciva sa sirom) i još mnogo toga po pristojnim cijenama. Za kraj dana odmor u zelenilu Parka laži gdje se nalazi grandiozna vila s početka prošlog stoljeća koju je bogati industrijalac poklonio svojoj ženi kako bi imala gdje održavati svoje glazbene nastupe. Povratak u smještaj. Noćenje.

5. dan: Fakultativni izlet – Iguazu vodopadi ili “velika voda” kako su ih zvali Guarane, najveći su sustav vodopada na svijetu. Sastoje se od 275 slapova, koje radi rijeka Iguazu na granici između argentinske provincije Misiones i brazilske savezne države Parane. Noćenje.

6. dan: Posjet carskom gradu Petropolisu. Gradić na obodu Ria koji slovi za najbogatije i najsigurnije mjesto u Brazilu. Podignut je u čast Pedra II, posljednjeg brazilskog cara, koji je Brazilom vladao 58 godina. Zatim obilazak u Carski muzej i predsjedničku palaču Rio Negro. Povratak u smještaj. Noćenje.

7. dan: Slobodno vrijeme. Transfer do zračne luke i let za Budimpeštu s presjedanjem.

8. dan: Dolazak u Budimpeštu. Kraj putovanja.